

Hippocrates Chymicus. 29

amplius ab impostoribus, sophi-
stis & deceptoribus circumueniri;
imò hac methodo poteris ope-
rando, & libros scribendo per
omnia tria regna, Animale sci-
licet Minerale & Vegetabile, in
hac naturali Hippocratica vera
& antiquissima philosophia, re-
cto tramine progredi sine errore
vllò in infinitum, nec seduci, vt
in progressu fateberis.

*medicinam
spectat, quin
Hippocrati-
câ hac me-
thodo, ma-
nifestum
fiet.*

*Qui bene distinguit, bene
docet.*

C A P V T VII.

PRo maiori lumine & intel-
ligentia, operæ pretium erit
alcalium differentiam, & quid
sit contrarietas, vel acidorum
absorptio & imbibitio, priùsquam
progrediar ad oculum demon-
strare.

Sunt autem, vt dixi, varij
gradus & species salis alcali fixi,

*Segnèus
irritant ani-
mos demif-
sa per aures:
quamquæ
sunt oculis
subiecta fi-
delibus.*

vt tartari singularis priuilegij, ti-
liæ, coryli, & omnium quercuum
genera, quæ in Noruegia, Li-
thuania & Moscouia in desertis
ex viridibus lignis in cineres al-
calizatos exuruntur: item omnes
herbæ calidæ & oleosæ, vt ros-
marinum, lauendula, ruta &c.
omnia vnico verbo acidis sunt
contraria, illorumque destructi-
ua, quorum differentiam osten-
dit sequens mechanica.

*2. Hipp. libr.
1. de diata.*

Dissolue vnciam & semis Mer-
curij sublimati (qui ex acido &
alcali in salsum est mutatus a
permixtione) in aquæ commu-
nis distillatæ vncijs quinquagin-
ta; in particulam huius claræ
solutionis guttatim, sed celeri
lapsu, stilla alcali tartari fixum;
(est liquor tartari sponte resolu-
tus, qui in momento diuidit com-
positum) absorbet acidum, &
Mercurius illic ò petit fundum ob-
scure rubens.

*Alcalium
fixorum mi-
ra differen-
tia.*

Ex aceti fecibus calcinatis, eli-
citur cum aquâ alcali tartari, &
licet ex eadem viti cum vino pro-

¶ *Hippocrates Chymicus.* 36
ductus, Mercurium tamen præ-
cipitat rutilantem & splenden-
tem.

Cum verò idem alcali arte ad
rubedinem calcinatum fuerit,
tunc cadit idem Mercurius, ut
cinnabaris contritus.

Tartaro exuto si calcem super-
addis, & alcali extrahes aquâ
simplici, tunc Mercurius cadens
rutilat.

Ex herba Cali extractus, Mer-
curium præcipitat multò obscu-
riorem priori,

Lixivium, quod saponarij Ma-
gistram vocant, quod constat ex
calce & alcali quercuum, dat
Mercurium obscure flauentem.
Ex Hispania adfertur alcali, in-
certum quidem, vtrum simplex
an compositum, Mercurium ta-
men præcipitat fului coloris.

Cum verò idem Mercurius
præcipitatur, alcalibus ex herbis
cephalicis, ut rorismarini, lauen-
dulæ &c. hæc quidem sunt alca-
lia, sed non cinerum ut priora,
at multò volatiliora; hæc, in-

quam, deijciunt Mercurium rubidum lucentem.

Qui non gustaverit salium saporos, nunquam perveniet ad optatum fermentum, inquit Rosarij Author.

Sic chelidonia habet alcali mirabile (vt non sine mysterio laudetur à Paracelso & Lullio eius quinta essentia (quam tamen cœli donum existimo) id est huius salis spiritualis alcalisatus liquor &c.) & deijcit Mercurium rubicundissimum. Vasculum hoc ex incuria neglecti, neque lauare iussi; post mensem circiter, in liquoris summitate effloruit color aureus chelidonei flore non absimilis (striarum more coaluit vt vitrum) non sine spectantium admiratione.

Exempla hæc docent alcali, quò ignipotentius, tantò obscuriorem cadere Mercurium, eò quod in ipso absorptionis puncto igneum alcali ferit eius sulphur, fulguris instar; quò autem longius ab ignipotencia recedunt, tantò lucidior cadit, adeò vt volatilia alcalia, fuliginis a nimirum & omnium animalium, Mercurium candidi & niuei colo-

Arsenicum (à Paracelso vocatur fuligo

Hippocrates Chymicus. 33

ris ex dicto soluto præcipitent, metallorū)
fixatum
cum nitro,
& resolu-
tum non
excipitur.
quæ omnia in progressu clariora
evadunt.

Sic Mercurius à Balsamo sa-
mech præcipitatus, cadit niuei
coloris, parum in flavedinem
vergens; cum verò affuderis plus,
quam eius naturæ confert, tunc
rutilat.

Salsa autem cuiuscumque sunt Balsamū
samech.
generis, Mercurium non præci-
pitant ex dicto soluto, & quò sal-
fis viciniora minùs acidis nocent.

En Exempla.

Alcali salis petræ, licet eius
prima origo ex alcali vri-
næ; cum sulphure autem, in al-
cali fixatum (sapidque ideò quo-
dammodo falsum) Mercurium
sic solutum turbat quidem, non
autem præcipitat. Cum verò
huic mixturæ pulverisatæ, &
priusquam deflagrat, additur al-
cali quoddam fixum, & exsicca-
tum (tartari) supraque blando
igne teneatur, tunc sulphur pri-

mò liquat , & pingue acidum sulphuris ad fugam se præparans, ab alcali quoque pingue auidè combibitur, vt in lactis sulphuris præparatione (humidâ viâ) contingit : perdurante interim calore liquatur etiam nitrum, cuius sulphurea & inflammabilis pars associatur suo simili, sulphuris nimirùm pinguedini; imò auidè ab alcali excipitur (cuius media pars respectu specierum sufficit , vt a nitri partes tres, Alcali tartari partes duas , sulphuris pars vnica) fitque salsum. In falsa hacce massa bullit vterque sulphur , igneque perseuerante & aucto flammam concipit, quæ tunc in accensione, angustum locum in sale non perfert, adeòque cum fulmineo fragore in auras erumpit. Hæc sic se habere docet relictum aliquando alcali, præsertim quando non in concauo, sed in plano, & longâ morâ accenditur; quod ab acidis spiritibus, in salsum

a Sal ful-
minansq

Hippocrates Chymicus. 35
mutatus, & Mercurium amplius
præcipitat.
Obiter hic. Quod

Ex hoc fundamento, etiam
CERAVNOCRISON
strepitum edit.

Spiritum enim nitri, in alcali
tartari nitrum fieri alibi osten-
di. Aurum est ferè totum sulphur
(suo modo) vt suo loco mecha-
nicè quoque demonstraui, ob id
non corroditur ab acidis. Auro
itaque soluto, in aqua falsa, ex
nitro, alumine & sale armoniaco
vel communi, si paulatim (non
cõfertim) alcali quoddam instilla-
ueris, acidus spiritus nitri (spi-
ritus aluminis vel vitrioli in aquæ
fortis distillatione non ascendit)
in alcali vacuo sibi corpus assu-
mit, & fit naturale nitrum. Ni-
trum autem sulphureum a auro
sulphureo ex similitudine, in hu-
mida via facile adhæret, & com-
miscetur aded, vt nullâ adhibi-

*Aurum
fulminans*

*a hæc est
causa quod
Aurum in
spiritu salis
solutum &
idem alcali*

precipita-
rum non fit
fulminans,
redit enim
in sal quod
flamma re-
sistit.

tionis arte separentur, id est, cum acidum nitri ab alcali combibitur; coagulatur in nitrum naturale, quod reperit sulphur in auro soluto; cum illo, eisdem scilicet mores habens, ut utar verbis Hippocr. coagulum suscipit, ut in calce ostendi. Cum vero plus de alcali affuderis, ut nitri gradum superet, tunc etiam nitrum in alcali deflectit, & aurum fulminans amplius dici non potest, quod in progressu clarius. Nunc unde digressus redeo.

b Anatron
Crollio in
lapide me-
dicamento-
so. Suin de
verre Gal-
licè.

Sic etiam fel vitri b eundem contraxit saporem; ex aciditate silicis fit falsum, Mercurium enim planè non præcipitat.

Talci liquor (non oleum, ut vult ignara vulgi turba, flammam enim non concipit) Mercurium ex sua sede non mouet: ut neque.

Salia ex herbis diureticis omnibus, stipitum fabarum, genistæ, Hypericonis, Herniariæ, vrticæ &c. omnes, inquam, sunt acido-salû, & Mercurium ex dicta solutione

Hippocrates Chymicus. 37

lutione non præcipitant, cum
verò alcalizantur acri flammâ
aut fusione, tunc cadit rubidus.

Hinc liquet, quod veterum
ille doctissimus, qui vitrum ig-
nitum in cineribus stipitum fa-
barum extinguere iussit, & non
in sale eius, rectè vitri vstionem
instituit: ne nimirum ab impe-
rito Reformatore, sal impruden-
ter alcali naturam indueret, de
quo suprâ dixi *Cap. 5.*

Salia cinerum, ex classe vulne-
rariarum, vt betonicæ, Agrimo-
niæ, pyrolæ, veronicæ, stellaris
Alchimillæ &c. omnes fundunt
planè falsum salem, ob id vitri-
ficatione inepta, & Mercurium
non præcipitant, qui eiusdem est
saporis, vt dicetur suo loco. Om-
nia autem dicta salia per fusionis
ignem, mutant naturam, fiunt-
que alcalia, vitrificantur, & Mer-
curium præcipitant rutilum.
Hinc Zoar super Exodum no-
tat, quod ex quouis cinere vi-
trum paratur: id est, quando
in alcali reducuntur.

Salis con-
stancia. De
illo dici
potest: pro-
basti me per
ignem &c.

Sal commune Mercurium ex dicta solutione non præcipitat; & licet per longum tempus, & celeri flammâ concremaretur, nunquam fieret alcali, vt neque sub digestionem mutat naturam, est ergò ex omnibus perfectissimus, & non sine singulari prærogatiua ab Helmontio, *salium summus*, vocatus.

Sic sal ex viperis Mercurium non præcipitat, nisi rursus acidum & alcali ab inuicem separantur, de quo infra.

a fol. 188.
pharmac.

Sal absinthij, est ex acido salis, propterea Mercurium non præcipitat, vt neque spiritum vitrioli absorbet, sicuti docet Reformator a sub titulo *Spiritus vitrioli coagulatus*; cum vero alcalizatur, Mercurium præcipitat flauum, & tunc etiam acidum spiritum vitrioli absorbet & vitrificat.

Hinc discitur fortiori igne, quàm rei natura fert fixari, & in neutrum verti. Fiunt itaque quàm plurima solo ignis regi-

Hippocrates Chymicus. 39

mine, non quidem vt ex orco
in lucem auctum generentur,
vt credit vulgus, huius Hippo-
craticæ doctrinæ ignarus, sed
saltem simplici alteratione sub-
iecti, vt docet meus Hippocra-
tes *b* illique sciunt, qui inter-
num cum externo harmonicè
coniungere norunt.

*b libr. 1. de
diata.*

Sic quoque citra ignem, mu-
tantur salia in diuersam à natiui-
tate naturam, vt: confunde pro
exemplo liquorem salis absinthij
non alcalizati cum rosmarino,
solutio fit lactea, & ambo in
neutrum coagulantur.

Hoc ex fundamento procedit
Lazari Riuerij Febrifugum, ha-
ctenus paucis cognitum, nobis
tamen licet illud nonnihil mani-
festius declarare. Fit, inquam,
ex vnico subiecto, alcali repræ-
sentante, & binis acidis, omni-
bus ignem nondum expertis; sed
per exaltationem toties repeti-
tam, donec ex nigredine iterùm
in candidissimum volatile salsum
artificiale, gustui non ingratum.

*Riuerij Fe-
brifugum.*

conuersum videas , cui postea additur quartus athlera (id est diagridium) vt constat in processu.

Sed quis potest metamorphosin enarrare , quæ ex salium permutatione exoritur ? accedentibus illis hac , his verò illuc , & inter se permixtis , vt Hippoc. docet. *A*

lib. 1. de diara.

Alcali Fuliginis fit sal.

Notandum , quod sal Fuliginis ex vegetabilium profapia oriundus , Mercurium ex dicta solutione candidum spongiosum & leuem præcipitat , sicut omnium animalium alcalia volatilia , vt dicetur : sin verò in salia conuertuntur , tunc non cadit amplius.

Hinc concludere licet , quod ferè herbæ omnes oleosæ & quæ calidæ appellantur , & sunt pingues , leui & simplici incineratione sal alcali edunt : cui si Hippocraticus propriam reddit pinguedinem , conuertuntur arcana coctione in falsum admirabile ; quod tunc Elixir paruum

Hippocrates Chymicus. 41
vocatur à nostris *b* magnarum
virium in medicina, de quo suo b Vide Ri-
pleum, Bas-
conem, &c.
loco. Reliquarum herbarum sa-
lia vel in imperfectè salsa vel in
acida deflectunt; & acri flammâ,
aut fusionis igne in alcali vitri-
ficans reducuntur.

*Fusoria ars porro, alcalia &
acida absorbi docet.*

C A P V T V I I I.

OMnia mineralia, cuiuscum-
que sint generis, quæ me-
tallica corpora absconsa gerunt,
associata sunt acidis (sulphure
nimirum vario) quæ impediunt,
quominus metallum ab impuri-
tate fodinarum segregari possit.
In hac angustia necesse est confu-
gere ad alcalia, quæ celerem præ-
stent opem.

In pulverem itaque reducunt
minerale, idque alcali commis-
cent, ac in crucibulo fundunt;